

FLYR FOR FORSKNING: På fly festes magnetometer for å søke etter jernrester i skog og mark.

FOTO: NIKU

Luftige forskere over Elverum

De siste dagene er det blitt testet ut et helt nytt arkeologisk verktøy i luftrommet over Elverum og Hamar i håp om å finne ukjente kulturminner.

RAGNHILD EKORNRUD

ragnhild.ekornrud@ostlendingen.no
992 36 932

Forsker og arkeolog Ole Risbøl står i spissen for den nye forskningsprosjektet, hvor de bruker magnetometer for å registrere magnetiske spor etter forfedrene våre.

- Vi har brukt flybåren laserskanning for å finne interessante arkeologiske funn i skog, men med den finner vi ikke jern, forklarer Risbøl.

Det er hva han håper å finne nå.

- Det vi håper å finne er punkter med mye magnetisme, som kan indikere spor etter jernproduksjon, sier Risbøl.

Han håper å finne slagghauger fra vikingtiden.

Viktig historie

Blant annet er Hamar-området, Elverum og Åmot sentrale plasser i forhold til vikingtiden og jernutvinning. Derfor har Risbøl valgt dette området, da han mener det er sannsynlig å finne noe her.

- Det var omfattende aktiviteter her i området, og det er spennende og viktig å få kartlagt omfanget av jernproduksjonen. Det ble antakelig

eksportert jern fra dette området til resten av Norge, og kanskje også utlandet, sier Ole Risbøl.

Første gang

En slik måte å finne jern på er ikke blitt forsøkt tidligere. Risbøl forteller at metoden er brukt når man går eller kjører.

- Man har måttet være nær det man prøver å finne. Med flyet nå blir det snakk om 50 meters avstand, og vi har stor tro på at dette vil funke. Utstyret utvikler seg, sier han.

Magnetometeret er festet på vingene til flyet, som flyr 50 meter over bakken. Dataene som lagres vil tas med til Wien, hvor det vil bli laget egne programmer for tolkning av dem.

- Slik er det når vi ikke har gjort dette tidligere, smiler Risbøl.

Mer effektivt

Viser det seg at forskningsprosjektet blir en suksess, vil kartlegging av kulturminner i skog bli effektivisert.

- Det er en utfordring at mange av de arkeologiske kulturminnene ikke er registrert, og man har ikke ressurser til å kartlegge dem systematisk. Det vil hjelpe hvis dette fungerer, konstaterer Ole Risøl.

Siste innsamling av materiale ble gjort i går. Resultatene etter skanningen kommer først om en måneds tid.